

Magistraten vender den haarde Haand mod „Lysthusbeboerne“.

De maa samle sig for at væрге sig.

Et stort Møde i Morgen.

Det er ikke alene Himlens truende Skyer, der i disse Dage hænger over Hovedet paa de mange boligløse Familier, som har søgt Tilflugt i Lysthusene i Byens Omegn. Magistraten har paabegyndt en Aktion, der er langt mere foruroligende. Allerede den 12. Februar blev der udsendt et Cirkulære, som indskærpede Forbudet mod til Helaarsbeboelse at benytte Huse, der ikke er godkendt af Bygningsautoriteterne, men indtil nu er det blevet ved Cirkulæret, og de stakkeis Mennesker, der har valgt de ikke meget komfortable Lysthusboliger fremfor Eksempel at lade sig inde-spærre i en Baghuskælder i Byens mest faldefærdige Rønner eller lade sig indkassere i Kommunens Husvildebarækker, havde haabet, at Autoriteterne vilde have ladet dem være i Fred, indtil den almindelige Boligsituation havde bedret sig saa meget, at Tag over Hovedet i

et anerkendt Hus kunde faas til en overkommelig Pris.

Men nu tegner det, efter Lysthusbeboernes Mening, til, at Aktionen mod Lysthusene skal være Alvor, og at der skal vælges en Fremgangsmaade i Smag med den, der i sin Tid var ved at sætte hele Nordre Birk paa den anden Ende.

For at staa rustet imod en saadan Aktion, har Lysthusbeboerne i Sinde at danne en Forening, i hvilken Anledning de indbyder alle Kolonihave- og Parcelbeboere — der ikke har deres Huse anerkendte — til et Møde, som i Morgen Aften Kl. 7½ holdes i den store Sal i Folkets Hus paa Enghavevej. Paa dette Møde vil der blive gjort Rede for den foreliggende Situation og eventuelt stillet Forslag om en Fællesoptræden til Værn for de Hjem, man har skaffet sig ved Nøjsomhed og Flid.

omgaa Loven, vil vi naturligvis ikke tolerere.

Overbefolkede Kolonihaver.

Det andet Forhold er de sanitære Vilkaar. Der er det mange Steder noget af det frygteligste, man kan tænke sig. Det er komplet umuligt mange Steder for Grunden at optage Spildevand og anden Renovation, simpelt hen fordi Grunden er for lille. Det er Overbefolkningen fra Haverne om igen paa en anden Maade.

— Men hvad skal der da blive af de Mennesker, dersom de ikke kan ordne deres Forhold?

— Endnu har det været muligt at faa alle Tilfælde ordnet, og jeg tror nok, det ogsaa i Fremtiden kan lade sig gøre. Kommunen vil være yderst lemfældig, vi er fuldkommen klar over, at det er de Menneskers Hjem, det drejer sig om. Og jeg vil gerne gøre opmærksom paa, at Februar-Cirkulæret langt fra er en Trusel mod dem, men at det jo i Virkeligheden er en megen vidtgaaende Dispensation fra Byggeloven.

I øvrigt virker Cirkulæret heldigt paa den Maade, at det faar Folk til at tænke sig om før de begynder at bygge, saa de indretter sig efter de Fordringer, vi stiller. Men som sagt, vil Folk gøre sig nogen Ulejlighed for at forbedre de Huse, vi ikke kan tolerere, saa skal det nok gaa alt sammen. Vi er meget lemfældige, men lidt mere Orden i Sagerne, end vi nu har det, maa der til.

Magistraten vil ikke fordrive Lysthusbeboerne!

Borgmester P. J. Pedersen om
Lysthusbeboerne.

— Hvilken Hensigt har Magistraten med Cirkulæret om Lysthusbebyggelsen? spørger vi Borgmester P. J. Pedersen i Anledning af Mødet i Gaar i Foreningen „Hjemmets Værn 1927“.

— Vi har simpelt hen den Hensigt at faa Folk, der vil bygge sig et lille Hus, til at gøre dette under nogenlunde skikkelige Former. Det er det hele. Det er slet ikke vor Hensigt at faa Lysthusbeboerne drevet bort fra deres Hjem, men vi søger at faa dem til at

foretage saadanne Forandringer, at Husene kan passere.

Forretning og Lysthusbebyggelse.

Vi har der to Forhold at tage Hensyn til. Det ene er den Forretning, der drives med lysthusbebyggede Haver. Der er simpelt hen en Del Grundejere, der bygger yderst slette Lysthuse paa deres Grund og derefter sælger dem til Priser, der i Virkeligheden er ganske ublu. Jeg skal fortælle Dem et særlig graverende Tilfælde: Det er Haveforeningen Frederikshøj, bag hvilken der staaar særdeles prominente Medlemmer af det københavnske Borgerskab. Haveforeningen har averteret i Provsinsblade, at den lejede Huse ud, uden at der i Forvejen skulde ansøges om Indflytningstilladelse. Nu har vi ved en Henvendelse stoppet denne Trafik. Denne Maade at drive Forretning paa yed at

Haveforeningen „Frederikshøj“.

Formanden for Haveforeningen „Frederikshøj“, Hr. O. Rasmussen, beder os gøre opmærksom paa, at Haveforeningen ingen Forhindelse har med de af Borgmester P. J. Pedersen i Politiken for den 16. ds. omtalte Transaktioner med Salg af Lysthuse til Indflyttere. Salget er sat i Scène af en Faktor J. P. Carl Jensen, der har lejet Arealet af „Sydhavnsselskabet“, der ejer Jorderne. Hr. Jensens Smartness har bragt baade Jorderne og Havelejerne i en meget kritisk Situation, og der er endog Fare for at disse Transaktioner kan føre til meget rigoristiske Forholdsregler over for Havelejerne.

Forhaabentlig undgaas dette dog, ikke mindst fordi Haveforeningen intet som helst har haft med Transaktionerne at gøre.

Salikiken 2/7 1927

Opklæddes den 27/6 1927

Salikiken 16/7 27

Lysthusbeboerne vil værges deres Hjem. 29/6 27

Et Cirkulære fra Magistraten vækker Uro blandt Helaarsbeboerne i Kolonihaverne, og i Aftes besluttede de at danne en Forening til Værn og Vagt om Hjem, Hustru og Børn.

Rundt om Byen bor i Kolonihaverne i Hundredevis af Familier i mere eller mindre interimistiske Huse. Med store Ofre har de selv overvundet Bolignøden og skabt sig et Hjem. Flertallet iblandt dem er selvhjulpne Folk, der sætter en Ære i at have klaret sig selv, og de holder af det Hus, de gennem Aarene har slidt og sparet sig til. Bag deres Ubehjælpssomhed og Voldsomhed i Udtryk-kene ved Mødet i Aftes mærkede man denne Kærlighed brændte stærk og varm.

Disse Folk føler deres Hjem truede, efter at Magistraten den 12. Februar i et Cirkulære har indskærpet Byggevedtægten Overholdelse. Derfor havde en Del af dem sammenkaldt til et Møde i Folkets Hus paa Enghavevej. Og op imod 400 Helaarsbeboere var mødt frem. For den, der Gang paa Gang har læst om Lysthusbeboernes elendige Vilkaar, maatte denne Forsamling være en Overraskelse. Overvejende velklædte Mennesker, med et umiskendeligt Præg af at have Ejendom over sig, med solbrunede Kinder og klare Øjne. Et Par Børn var med Forældrene, raske, friske og vejrbidte.

Det vilde være Synd, om de skulde jages ind i Baggaardene eller Husvildebarakkerne.

Vi vil danne en Forening, der skal skaffe os Fred til at bygge vore Hjem op.

For Indbyderne til Mødet talte Formanden for Haveforeningen „Hvidkilde“, Hr. Frederik Holm:

— Vi har indbudt til dette Møde, fordi vi føler os truede af Magistratens Cirkulære fra den 12. Februar. Vi er bange for, at man vil forsøge at drive os ud af vore Huse, ligesom det skete i Gentofte. Og det vil vi ikke godvilligt finde os i. Et Par Artikler i Kolonihaveforbundets Blad, der omhandler Cirkulæret, har bestyrket os i denne Tro, ikke mindst da vi maa tro, at Kolonihaveforbundets Formand, Forretningsfører Nielsen, er udmærket informeret om Magistratens Hensigter.

Forretningsfører Nielsen er en meget velskævdig Mand. Men han kan ikke lide os Helaarsbeboere, ja, jeg tror nærmest, han betragter os, som vi betragter Skjoldlusene paa Træerne i vore Haver. Og vi vil ikke betragtes som anden Klasses Medlemmer, saa meget mere som jo har taget et ekstra kraftigt Tag for at afhjælpe Bolignøden.

Det er derfor, vi vil danne en Forening. Vi kan ikke være tjent med at lade vore Interesser varetage gennem Forretningsfører Nielsen, naar han mener, vi helst burde smides ud.

Vi bor under idylliske Forhold.

Og er der saa Grund til at tvinge os bort fra vore Hjem? Nej. Der er Tusinder af Mennesker, der bor under langt værre Forhold end vi. (Hør! Hør!) I Byen maa Bøinene bo i sølle Baggaarde, hvor deres Legeplads er Rendestene og gammeldags Retirader. Og se saa de idylliske Forhold, vi bor under. Vore Børn leger paa Græsplæner under blomstrende Frugttræer, hvor de suger Sol og Sundhed, medens Baggaardenes ulykkelige Børn henter sig Sot og Syge i Rendestenerne.

Spørg vore Hustruer, om de vil tilbage til Husvildeafdelingernes Kælleskøkkener med deres uundgaelige Strid og Kævl. Spørg dem, om de vil bytte deres lille Køkken, hvor der vel nok kan mangle en Hylde eller en Dør, med en Fjerdedel af et Køkken i en Barak, der endda er fyldt med Væggetøj. Der skulde Kommunen først søge at rydde op.

Vor Hensigt med dette Møde er at faa dannet en Forening, der kan varetage vore Interesser. Ikke en Rabalderforening, der skal søge Klammeri med Myndighederne, men en Forening, der kan skaffe os Fred, Fred til at bygge videre paa vore Hjem. En Forening til Værn og Vagt for vore Hjem — for vore Hustruers og Børns Skyld.

En lang Række Talere havde derefter Ordet for at anbefale Oprettelsen af Foreningen, og alle betonede de Ønsket om en Forening, der med Besindighed og Rokunde varetage Helaarsbeboernes Interesser. Men blive boende i deres Huse vilde de alle. Som en Taler sagde:

— Jeg har bygget mit Hus med de største Savn. Stod Valget imellem en Stump Tagpap og ¼ Rugbrød, saa blev Tagpap'et købt. Og nu har jeg et Hus, som jeg ikke bytter for noget som helst i Verden. Jeg flytter ikke, med mindre der kommer en Bil og henter mig — og saa skal der helst være 7 Mand med til at slæbe mig ud i den.

Sluttelig blev der nedsat et Udvalg til at forberede en konstituerende Generalforsamling. Udvalgets Formand blev Mødets Indleder, Hr. Frederik Holm.

Vejle Amts Avis.

Vejle, d. 19. JAN. 1928

De københavnske „Selvbyggere“.

En ukendt Velgører stiller 30,000 Kr. til Raadighed til Kloakering.

København, Torsdag.

De saakaldte Selvbyggere eller Helaarsbeboere, der er organiseret i Foreningen »Hjemmets Værn«, holdt i Aftes sin første Generalforsamling.

Formanden, Hr. Fr. Holm, af lagde Beretning om Virksomheden og rettede paany skarpe Angreb paa Borgmester Hedebo. Under stor Opmærksomhed gjorde Formanden Medlemmerne bekendt med, at en ukendt Velgører havde stillet 30,000 Kr. til Raadighed til Kloakering af et større Areal paa »Toftegaards Jorder, saa Parcellerne vil kunne blive forsynet med lovlige Huse. De 30,000 Kr. ydes som rentefrie Laan af afdrage i 10 Aar.

Thisted Amts Tidende.

Thisted, d. 19. JAN. 1928

»Hjemmets Værn.«

København, Torsdag. Selvbyggerne eller Helaarsbeboerne, som de kaldes, der er organiseret i Foreningen »Hjemmets Værn«, afholdt i Aftes deres første Generalforsamling. Formanden, Fred. Holm, af lagde Beretning og rettede et stærkt Angreb paa Borgmester Hedebo. Under megen Opmærksomhed oplystes det, at en ukendt Velgører havde stillet 30,000 Kr. til Raadighed til Kloakering af et stort Areal af Toftegaards-Jorderne, hvilket vil betyde, at 65 Parceller faar lovlige Huse. De 30,000 Kr. er rentefrit Laan, der skal afdrages i Løbet af 10 Aar.

BERLINGSKE TIDENDE

LOVLIGE HJEM TIL SELVBYGGERNE

Berlingske 7⁷ 1911 28
En Haveby i Husum paa 65 Huse.

EN VELGØRER LAANER „HJEMMETS VÆRN“ 30,000 KR. RENTEFRIT

Selvbyggerne eller de saakaldte Hel-aarsbeboeres Forening „Hjemmets Værn“, som har sit Udspring fra Magistratens Cirkulære af Februar ifjor imod Kolonihavebeoerne, og som tiltvang sig offentlig Opmærksomhed ved det store Møde i Axeltorg, hvor Borgmester Hedebol maatte forsvare sig, holdt iaftes sin første Generalforsamling Fra Storbyens fjerneste Udkanter, ligefra Sundbyerne til Husum, fra Haveforeningerne „Aftenro“, „Rosendalen“, „Majblomsten“ og Kolonier med andre poetiske Navne var en typisk Forsamling af Selvbyggere mødt frem.

Formanden, Hr. Frederik Holm, af lagde Beretning om den lille energiske Forenings Virksomhed siden Starten og undlod ikke at omtale Skærmydserne med Borgmester Hedebol. Paa den anden Side mente han, at Borgmester P. J. Pedersen var Helaarsbeoerne mere velvilligt stemt.

Formanden omtalte flere Tilfælde, hvor der var ydet Hjælp til Folk, som havde faaet Lov til at blive boende i de „ulovlige Huse“, og fortalte bl. a., at et Forsikringselskab har paataget sig at dække Ildsvaade, selv om der er ulovlige Kakkellovne og ingen Byggeattester, men mest Opsigt vakte han

ved at meddele, at der var stærke Kræfter i Bevægelse for at hjælpe Selvbyggerne udenom Magistraten. Han kunde ikke nævne Navne, men gjorde Medlemmerne opmærksomme paa, at adskillige Kolonihaver idag vilde faa fint Besøg. Der er et større Jordprojekt under Udfoldelse i Husum, hvor der er skrevet Slutseddel om Købet af „Toftegaarden“, paa hvis Jorder der vil blive Plads til 65 Parceller med lovlige Huse, idet der skal anlægges Kloak. Skønt Foreningens Kasse har et Underskud paa et Par Hundrede Kroner, vil den dog hamle op med denne store Opgave, der vil koste 47,000 Kr., men med Hjælp fra sine Forbindelser. Magistraten skal have 18,000 Kr. for Kloaker, Attester etc., etc.; men disse Penge ventes afdraget i 10 Aar. Resten — de ca. 30,000 Kr. — vil blive ydet fra en bestemt Side som rentefrit Laan, ogsaa afdraget i 10 Aar. For en middelstor Parcel vil den maanedlige Afgift blive 15—20 Kr.

Medlemmerne var meget glade for denne Meddelelse, og Formanden oplyste, at det var Planen at skabe endnu flere smaa Mønsterhavebyer, noget i Stil med hvad man med Bystyrets Hjælp har i Stockholm.

mb—

enkelt Medlem, og i disse Kontrakter staar der udtrykkelig, at Hel-aarsbeoelse ikke maa finde Sted. Da den Familie, der ønskes fjernet — en Fru Larsen, hendes 14-aarige Søn og 16-aarige Datter — for Tiden benytter deres Hus i Have Nr. 59 til Beboelse og der ved overtræder Kontraktens Bestemmelser, er, som man ser, Retsgrundlaget for Udsættelsen i den skønneste Orden. Naar der altsaa alligevel er opstaaet Røre om Sagen, skyldes dette, at Fru Larsen — der nu maa søge Sundholm, for at faa Tag over Hovedet til sig og sine Børn — paa staar at være bleven vildledt af selve Haveforeningens Formand, saaledes at hun — dels ved sin egen Uforstand, dels som Følge af mangelfulde Oplysninger fra Forman-

dens Side — er kommen af med alle sine Spareskillinger, ca. 600 Kr., og nu staar i den yderste Nød. Fruen hævder, at hun ved Købet af sit Hus betalte 600 Kr. for dette, uagtet Værdien kun var ca. Halvdelen. Hun bragte dette Offer, for at faa Tag over Hovedet, og Formanden, der var medvirkende ved Handelen, og som fik Provision baade af hende og af Sælgeren, kunde ikke være uvidende om hendes Hensigt, som hun mener, han stiltiende bhaldt.

Der har været ført lange Forhandlinger om Fru Larsens Sag, og „Hjemmets Værn“ har lovet at opføre et Hus til hende ude paa Mønster-Kolonien i Husum, men dette Hus er endnu ikke færdigt, og mange, der ynkes over Fru Larsen, har ment, at det ikke behøvede at haste saa stærkt med Udsættelsen.

Antagelig bliver der mange „Vidner“, naar Fogeden i Morgen kommer til „Kratz-Minde“.

Udaf Haven!

Afhentles — 10/14 28

En Udsættelsesforretning, der vækker Røre.

Er Lejeren bleven vildledt af selve Haveforeningens Ledere?

I Haveforeningen „Kratz-Minde“ Udsættelsesforretning, som af Fogede ved Emdrupvejen er der for Tiden berømmet til i Morgen Kl. 2. den stærke Røre i Anledning af en Foreningens har Kontrakt med hvert

„HJEMMETS VÆRN“S FØRSTE HAVEBY

København 1911 — 28
FORENINGEN „HJEMMETS VÆRN“ HAR VED HUSUM SKAFFET
PLADS TIL 68 KOLONIHAVEBOLIGER TIL HELAARSBEBOELSE.

Foreningen »Hjemmets Værn«, der blev dannet i Fjor for at varetage de nødstedte Kolonihaveboeres Interesser, afholdt i Aftes sin første halvårlige Generalforsamling i »Folkets Hus« paa Jagtvejen.

Formanden, Hr. Frederik Holm, bød den talrige Forsamling velkommen og aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne halve Aar. Der har været nok at gøre, dels med at føre Forhandlinger med Autoriteterne, og dels med at værne Lysthusbeboerne mod at blive sat ud af Kongens Foged. Man har entret med »Borgerstandens Brandforsikring« om at forsikre Lysthusene, saa at Beboerne i Tilfælde af Ildebrand faar fuld Erstatning for Hus og Ejendele. Det vigtigste, Foreningen har udrettet, er imidlertid, at den, i Samarbejde med Arkitekt H. Stephensen, har skaffet et Areal ved Husum, hvor der bliver Plads til 68 Parceller fra 600 til 1340 Kvadratalen. Der bliver Kloak, Vandledning, elektrisk Lys, gode Vejanlæg m. m. Anlægssummen er 47,000 Kr., af hvilke Magistraten skal have de 17—18,000 i 10 aarlige Afdrag, medens der bliver stillet et rentefrit Laan paa 30,000 Kr. til Disposition fra en Side, der foreløbig ikke ønskes at nævnes. Hvis alt gaar i Orden som tænkt, vil Folk for fra 15 til 20 Kr. om Maaneden kunne bo trygt i deres Smaahuse derude, uden at frygte for Myndighedernes Indblanding.

Det bliver »Hjemmets Værn«s første Haveby, og man ser sig allerede om efter lignende Arealer ude i Vigerslev og paa Amager. Der er Brug for Jord til mange Mennesker, der kæmper for at holde sig fri for Magistratens Boligforsorg. De 68 Parceller ude ved Husum er overtegnet adskillige Gange.

Til Husenes Opførelse har man fra et herværende Firma faaet Tilbud om Materiale paa lempelige Afbetalingsvilkkaar.

Det var det interessanteste Punkt paa Dagsordenen, som forøvrigt var indholdsrig nok. Der blev vedtaget en Række Ændringer i Foreningens oprindelige Love, og tilsidst genvalgtes Formanden under overstrømmende Begejstring.

Helaarsbeboerne holder Møde.

København 1911 — 28
Arbejdet paa at skabe en Mønsterkoloni fortsættes.

Helaarsbeboernes energiske Forening »Hjemmets Værn« holdt i Aftes Møde i Folkets Hus.

Formanden Hr. Frederik Holm aflagde Beretning, hvoraf det fremgik, at man vel, trods megen Velvilje i Borgerrepræsentationen, dog ikke fra Magistratens Side havde kunnet opnaa den mindste Hjælp til Kampen for at bevare Hjemmene.

Ved direkte Forhandling for Fogedretten havde Bestyrelsen dog i mange Tilfælde opnaaet Lempelser under Udsætningsforretninger og i andre prekære Tilfælde.

Arbejdet paa at skaffe Jord til en virkelig Helaarskoloni fortsættes stadig, og man har foreløbig god Udsigt til at faa et Areal i Husum, hvor der kan opføres 68 Boliger, der med 15 Kr.s Afdrag om Maaneden for Grunden bliver Ejendom paa 15 Aar. I disse Grunde er Kloak og Vand ført op til Parcellerne. »Borgerstandens Brandforsikring« havde lovet at tegne specielle Forsikringer paa disse »ulovlige« Boliger.

Formanden rettede til Slut en Tak til Arkitekt Hakon Stephensen, fordi han aldeles uegennyttigt har ofret Tid og Arbejde paa at hjælpe de betrængte Helaarsbeboere. Forsamlingen sluttede sig til denne Tak med en storrende Hyldest.

Til Slut vedtoges nogle Lovændringer, og Bestyrelsen genvalgtes.

Et Hjemms Ruin.

En meget ubehagelig Affære i en Haveforening.

Foreningen »Hjemmets Værn«, der som bekendt er dannet for at støtte de Smaafolk, som vælger at skabe sig eget Hjem paa en Havelod frem for at ligge det Offentlige til Byrde, behandler for Tiden en Sag, der baade er typisk og, efter hvad der er oplyst, meget beskæmmende for den Part, imod hvilken Foreningen retter sin Aktion i denne Omgang.

Ved Emdrupvej ligger en Haveforening »Kratz Minde«. Her lejede en Fru Larsen i Januar Maaned i Aar en Have og købte samtidig for sine samsparede Penge et lille Hus paa Grunden for 600 Kr. Fru Larsen beboer nu dette Hus sammen med sin 16-aarige Søn og en 14-aarig Datter.

Haveforeningens Bestyrelse repræsenteret ved Formand Andersen har imidlertid forlangt, at Familien fraflytter Huset, og man er naaet saa vidt, at Fogeden i Dag Kl. 2 møder frem for at sætte Familien ud. Den vil derefter blive indlagt paa Sundholm.

Forhaabentlig vil dog denne Eksekution overfor en fattig Kvinde, der har sat sine sidste Midler ind paa at bevare et Hjem for sig og sine Børn, blive forhindret. Ganske særlig uheldigt synes det at være, at Formand Andersen selv i Januar Maaned har været medvirkende ved Kontraktafslutningen med Fru Larsen. Han modtog Honorar for denne Medvirken, og fra »Hjemmets Værn«s Side hævdes det, som det synes ikke uden Grund, at han maatte vide, at der var Tale om at leje til Helaarsbeboelse, da Huset blev købt midt om Vinteren til en Pris, der betydeligt skal overstige dets daværende Værdi.

»Hjemmets Værn« har rettet en direkte Henvendelse til hvert Medlem af Haveforeningen og haaber nu paa, at Medlemmerne vil finde Formand Andersens Opræden et Nummer for energisk.

En Kommission mod Bolignøden.

Indenrigsministeren vil undersøge, hvorvidt de høje Byggepriser kan nedsættes.

Muligheder for billigere Boliger.

Vi har i dette Blad ofte nok hævdet det Standpunkt, som ogsaa efterhaanden er blevet Magistratens, at der ikke er Tale om nogen egentlig Bolignød her i Byen; men om en Boligdyrtid, som gør, at mange, der ikke har Raad til at give de høje Huslejer for anstændige Lejligheder, maa tage til takke med Sommerhuse, eller endnu værre de kommunale Rædsler: Husvildelærakkerne.

Det mærkelige ved dette Forhold er imidlertid, at man ikke i Udlandet i nær samme Grad som her kender til en saadan Dyrtid.

Det synes som om alle, der har med Byggeri at gøre, til Skade for hele Byggeindustrien og i Særdeleshed for Lejerne, er blevet enige om at tage en Profit, som aldeles ikke staar i noget rimeligt Forhold til, hvad der er naturligt.

Indenfor Cementindustrien hersker, som det vil være de færreste bekendt, en Ring, der kontrollerer Priserne og holder dem oppe paa det indenlandske Marked, saaledes at man billigere kan købe dansk Cement i Udlandet, end man kan faa det her.

Og enhver, der har faaet den mindste Reparation udført, ved særdeles vel, hvad Haandværkerarbejde koster.

Det er da ikke underligt, at man indenfor Indenrigsministeriet har fattet Trang til, samtidig med at man sætter den berømte Paragraf 5 i Kraft og eftergiver en Del af de Statslaan, der staar anbragt i Boliger, Undersøgelser af Muligheden af

Billiggørelse af Boligbyggeriet,

saaledes at man yder Lejerne en virkelig Hjælp. Man agter i Indenrigsministeriet at søge Finansministeriets Bevilling til Nedsættelse af en Kommission, bestaaende af Sagkyndige, der kan undersøge, hvorvidt det er muligt at nedbringe Byggepriserne ganske eftertrykkeligt.

En af de Veje, man kan gaa for at fremskaffe billigere Boliger, er Anvendelse af Træhuse og Betonhuse, navnlig som Forstadsbebyggelse, men man mener ogsaa, at man ved Klarlægelse af de forskellige fordyrende Forhold ved Opførelsen af almindelige Stenhuse, kan borteliminere en Del af disse og saaledes skaffe Lejligheder, der er indtil 25 Procent billigere end dem, der i Øjeblikket bygges.

Det vil derefter igen kunne betale sig at bygge Lejligheder til Beboelse, og en væsentlig Del af Huslejlighedsspørgsmaalet vil da være løst, idet de noget ældre Lejligheders Priser naturligvis maa nedsættes for at kunne konkurrere med dem, der bygges billigere.

Huslejeloven vil derefter, naar der igen bliver Overskud, eller i alle Tilfælde et ikke saa gabende Underskud af Lejligheder, der er til at faa for en rimelig Leje, kunne opheves, saadan som det er Ministeriets Ønske.

St. Mikael.

Helaarsbeboerne

har

sparet Kommunen for Millioner.

Et vellykket Møde i Aftes om Helaarsbeboelse og Kommunalpolitik.

Med Borgerrepræsentant, Stenhuggermester Vald. Nielsen som Indleder og Hovedtaler holdtes i Aftes i Central-Kaféen ved Enghavevej et særdeles talrigt besøgt Møde om Kolonihavernes Helaarsbeboere og Kommunens Stilling til disse. Efter at have givet et sammenhængende og meget instruktivt Billede af hele Boligsituationen og navnlig dvælet ved de mindre bemidlede børnerige Familiers uheldige Stilling, understregede Hr. Nielsen, at Kommunens Administration — i Stedet for at forfølge — burde takke Helaarsbeboerne for deres betydelige Indsats i Kampen

imod Bolignøden. Disse Mennesker havde i Virkeligheden sparet Kommunen for Millioner; de burde baade nu og i Fremtiden finde fornøden Støtte til Fremme af den Bevægelse, de saa tappert og afgørende havde startet.

Landstingsmand, Borgerrepræsentant Ludvig Christensen stillede sig nærmest paa Magistratens Standpunkt og forsøgte et Forsvar for det Afslag, Helaarsbeboerne havde faaet paa deres Anmodning om kommunal Jord.

I den efterfølgende lange Diskussion deltog en Række Talere, bl. a. Formanden for „Hjemmets Værn“, Hr. Frederik Holm, der fortalte om Helaarsbeboernes Kamp for Bevarelse af deres Huse og om den nye Mønsterkoloni i Husum, i hvilken Jordfordelingen nu snart er Orden.

Fastelavnsfest i Mønster-Havekolonien

Aftensale 27/2 28

Glade Helaarsbeboere forsamlede paa „Toftegaarden“ i Husum.

Lidt sent — men derfor ikke mindre vellykket — fejrede Kolonihavernes Helaarsbeboere i Gaar Fastelavn paa deres ny erhvervede Ejendom „Toftegaarden“ i Husum. Det var Bestyrelsen for „Hjemmets Værn“, der havde forestaaet Arrangementet, og de mange fikse Paafund faldt i god Jord hos de glade Medlemmer, der af ganske Hjerte hengav sig i Feststemningen, som

naturligvis særlig forhøjedes ved Bevidstheden om nu endelig at have Foden paa et Jordstykke, hvorfra de ikke kan jages bort hverken af Spekulation eller et ondt Lune.

Der sloges „4 Katte af Tønden“ — en for Drengene, en for Pigerne, en for Herrer og en for Damer —, og om Aftenen var der Revy og til aller sidst Dans.

Udstykningsplanen er nu i Orden,

og de lykkelige Medlemmer gaar allerede og kærtegner de Parceller, hvor de snart under lovlige Former skal rejse deres Bo. Med et sikkert Blik for Aktualiteten har „Hjemmets Værn“ opkaldt Vejene i den nye Koloni efter de københavnske Dagblade, der har interesseret sig for Helaarsbeboernes Sag. Paa ovenstaaende Billedet ses det, at de interimistiske Skilte allerede er anbragt.

Udskrift af:

7/4-28

B. T.

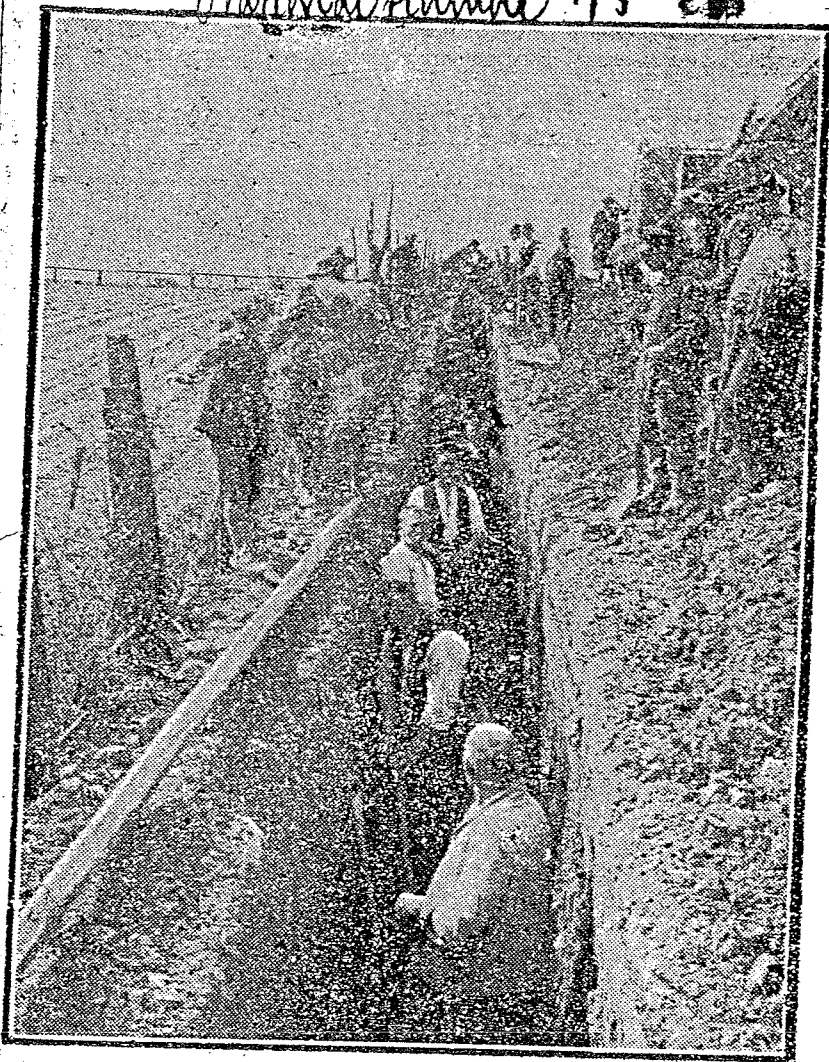
København, d

AMAGERS VERDUN

Parcelbyggerne, der er Naboer til Skydebanerne paa Amager, har længe ligget i Klammere med Militæret, fordi de ikke turde være i deres Huse, naar Granatskydningen begyndte. Stumperne røg dem undertiden om Ørene. Til sidst tabte de Taalmodigheden og forlangte en Erstatning paa 20 Kr. hver for de Dage, der blev skudt med Granater, saa opdagede Militæret, at det var muligt at skyde i en anden Retning, og i Fremtiden vil blot Ruderne klirre paa de store Dage, da Bombardementet staar paa!

ARBEJDE FOR AT SKABE ET HJEM

National Tidende 1/5 - 2

Som tidligere omtalt er Foreningen „Hjemmets Værn“ gaaet i Gang med at anlægge en hel By for de forjagede Helaarsbeboere. Vort Billede viser Arbejdet paa at grave Kloakledninger ned i den Grund, Foreningen har erhvervet i Bronshøj. Naar Arealets Afvandning, Kloakanlæg o. s. v. er bragt i Orden, er det Meningen her at rejse 65 smaa Hjem i lerstampede Huse, der opføres under Tilsyn af Arkitekt Svend Risom. De energiske Hjemmemennesker fortjener unægtelig al den Bistand, de kan faa i deres Arbejde for at holde sig fri af offentlig Understøttelse.

Social Demokraten 1/42

Dengang gav Landsretten Parcelejerne Medhold; men Landsrettens Dom blev omstødt af Højesteret, idet Højesteret udtalte, at Militæret gennem 300 Aar havde haft Skydebanerne her og følgelig ikke kunde fjernes derfra; men udtalte samtidig, at der retteligt tilkom Lodsejerne en Erstatning, men da det var umuligt at skønne, hvor stor denne burde være, frikendtes Krigsministeriet fuldstændigt.

Efter at man var naaet saa vidt, oprettedes der en Overenskomst mellem Militæret og Lodsejerne, og herefter fik Lodsejerne en Erstatning paa 2 Kr. pr. Td. Ld. for hver Skydning.

Denne Overenskomst udløb i Efteraaret 1926, Skydebanerne blev ikke flyttede og en ny Overenskomst ikke oprettet, hvorfor Parcelejerne saa sig nødsaget til paa ny at anlægge Sag.

Naar Erstatningskravet nu er saa meget større end dengang,

skyldes det, at Arealerne langs Skydebanerne nu er langt stærkere bebygget end i 1911. Om Sommeren bor der ikke mindre end 700 Mennesker, der maatte rømme Hus og Hjem, naar Militært skulde skyde.

Vi særev omstaaende, at Sagen skulde have været behandlet; men den blev det ikke, idet Landsreks-sagfører Borup Svendsen, der skulde føre Sagen for Parcelejerne, i Mellemtiden har faaet opklaret, at Grundlaget for Sagsanlægget — Afspærringen og Skydningen med Granater — ikke mere er til Stede.

Allerede i 1925 har Krigsministeriet ændret Skyderetningen, saaledes at der ingen Afspærring finder Sted mere. Ved en Fejltagelse (!) fra Militærets Side, blev det i 1927 meddelt, at der vilde finde Afspærring Sted, og denne Meddelelse gav Anledning til Sagsanlægget. — Sagen er hævet.

Social Demokraten
Lodsejerforeningernes

Sagsanlæg mod Krigsministeriet. - En mærkelig Fejltagelse.

I Gaar Formiddag skulde Sagen, der af de 5 Parcellforeninger, som har Arealer langs den militære Skydebane paa Amager, har anlagt mod Krigsministeriet, har været til Behandling i Landsretten.

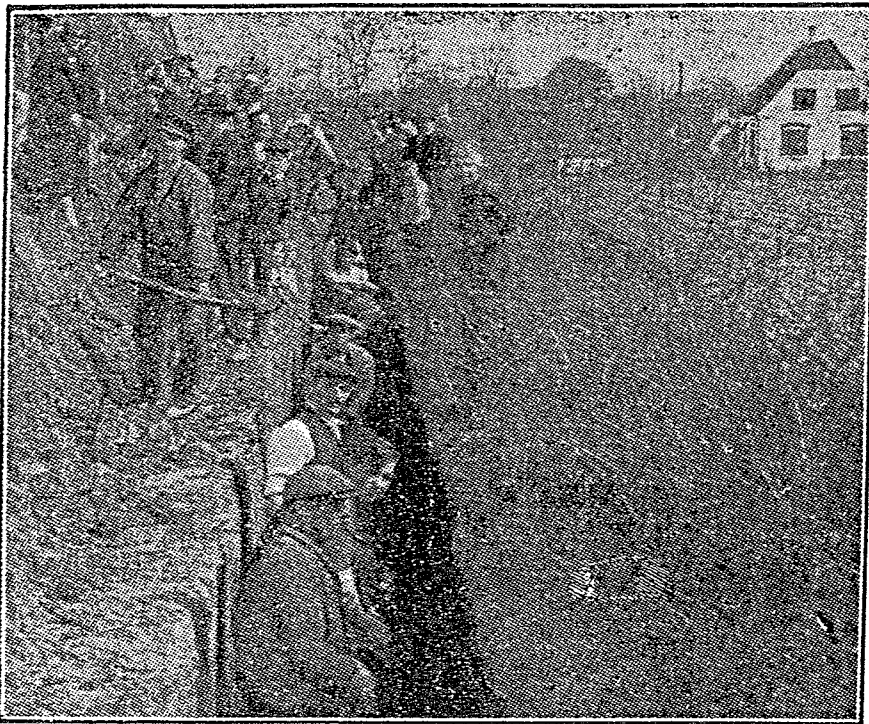
Som bekendt krævedes Krigsministeriet dømt til at flytte Skydebanerne, subsidiært til at betale en Erstatning paa 20 Kr. pr. bebygget Parcel pr. Skydning.

Social Demokraten

Som bekendt var der en Sag fremme af lignende Art allerede i 1911. De daværende Ejere af Arealerne krævede Krigsministeriet kendt pligtig til at forlade Skydebanerne, da de Skydninger, der foretoges, var livsfarlige for dem, der færdedes paa Jorderne i Nærheden af Skydebanerne.

HJEMMETS VÆRN" GRAVER OG BYGGER

Der skal skabes 65 smaa Hjem.

Fra de bevægede Dage, da Borgmester Hedebøl fandt sig foranlediget til at skraa over Gaden fra adhuset til Axelborg for overfor en kommende Forsamling af Kolonihaveejere at forsvare sin Fremfærd, erfor disse, vil man erindre, at Hahusfolkene havde dannet en Foring, „Hjemmets Værn“, der blev centrum for den Modstand, som Hahusejerne rejste imod Bestemmelserne om, at de ikke maatte blive vedbo i de smaa Huse.

„Hjemmets Værn“ virker fremdeles, hvad ogsaa vedstaaende Billede giver Beviset paa. Man besluttede sin Tid at skabe ved egen Kraft 65 smaa Hjem ude i Husum, og Med-

lemmerne staar fast ved deres Forset Forleden Dag begyndte man paa Kloakarbejdet, og 56 Medlemmer var i Arbejde. Man gravede fra 7 Morgen til 8 Aften og fik udgravet og afstivet til Hovedstikket, ca. 150 Meter, i en Dybde af 4 Meter. Man udfører selv alt Arbejdet. Naar man er færdig med at anlægge Kloak, Vand og Veje, paabegyndes Opførelsen af de 65 lerstampede Huse efter Anvisning af Arkitekt Sven Risom. Husene skal iet og alt opfylde Autoriteternes Fordringer. Det kniber med at skaffe de nødvendige Midler til Anlægsomkostninger, men man haaber paa Forstaaelse udefra — og slider ufortrødent.

Egen Bolig.

en teoretiske Behandling af Tilværelsens forskellige Sider maa forvsende ofte lade sig spotte af Bevidsthedernes Gang. I sjælden Grad er man dette i Spørgsmaalet om den moderne Bolig, et Emne, som ægtelig har Bud til os alle, efterhvert næppe ret mange er helt tilfredse og adskilligt færre føler sig lidt betryggede.

De teoretiske Diskussioner har her været ført snart i mange Aar med en troskyldig Ihærdighed, medens Livet selv er gaaet hen over dem, uden at de tilsyneladende har mærket saa overvældende meget dertil.

Som et glædeligt Varsel om en ny og praktisk Aand møder man i to Arbejder, som Akademisk Arkitektforening har offentliggjort, af Arkitekt Witt rup og af Direktøren for Stockholms faste Ejendomme, Ingeniør Axel Dahlberg, en

Række Kendsgerninger af saare forfriskende Art, om end Forfriskelsen ret hurtigt afløses af en tilsvarende Ærgrelse over, at vi herhjemme ikke har kunnet række Udviklingen Haanden paa ganske anderledes mandfolkeagtig Vis, end det har været Tilfældet.

Det slaaende i de to By-Sagkyndiges Redegørelse for europæiske Boligforhold er ikke alene Havebyernes Fremgang, men langt snarere deres Oplysninger om *En-Familiehuset*, en Type, der herhjemme er velkendt i mange Provinsbyer som den normale Bolig, men som i andre af vore Byer, og da navnlig i København, indtil den allerseneste Tid er blevet ladet i Stikken.

At vi herhjemme snart et Aarhundrede har ladet os lede af bevidste og ubevidste Tilbøjeligheder for den tyske og franske Storbys „impoverende“ Gadebillede med de tilsvarende uhyggelige Baggaardskarrier er aabenbart for enhver Betragter af Byerne, og atter her er København det tydeligste Eksempel.

Men naar vi nu skulde naa ud over denne Aandsform og dens Udtryk i Sten og Træ, kunde vi have Hjælpen nær ved Haanden. Allerede i mange Aar har vi haft et Selskab til Byplanlægningens Fremme. Dets Opmærksomhed har, saa vidt det udefra kan skønnes, efterhaanden mere og mere indstillet sig imod Egnplanlægningen, hvilket maaske kan have sine gode Sider. Men det kan ikke heller skjules, at Indtrykket er ved at blive, at jo højere man gaber, des mindre bliver Forbindelsen med det virkelige Liv. Paa et nylig afholdt Møde i dette Selskab skete det, at en Foredragsholder i over et Kvarter uddybede den Kendsgerning, at man, naar man stod i en Haveby og skulde ind til Storstaden, maatte se paa Køreplannerne, om det var lettest og hurtigst at tage med Toget eller med Rutebil. En saadan Oplysning vilde vistnok paa Forhaand være faldet de fleste ind uden videnskabelig Vejledning.

Hvis man derfor kunde opnaa, at Selskabet og dets Laboratorium i mindre Grad blev en Reproduktion af, hvad der er sket, og i højere Grad samlede sig om de enkelte De-

gre
Lie
cze
terf
ber
evig
ma

P

So
var
stru
den
drive
— o
Kom
Vi
igaa
ten,
vil
aare
Te
Det
har

De
neda
Ravn
Styk
Harr
tion
lig l
rette
H
anta
man

EL

S
ralt
Sæ
Ass
syn
le.
t
nin

Egne Hjem.

egne Spareforening »Egne Hjem« afholdt i Gaar Eftermiddags-Generalforsamling paa »Horselhus«. Der var kun mødt 11 medlemmer, medens der var 5 gæster.

Formanden, Amdraadsmedlem Jørgensen, Suserup, bød velkommen. Naar man holdt Generalforsamling en Søndag Eftermiddag, var det for at faa de Sparere med, da man mente, man kunde have Interesse af at høre om Spareforeningens Arbejde. En vigtig Tilslutning var imidlertid ikke opmuntrende.

Formanden at Jørgensen var valgt til Formand, aflagde han Beretning om den halvandede Aar der var gaaet siden Foreningens Oprettelse, og at man øget Sparernes Tal fra 199. Det var jo en pæn Tilgang, som der var Grund til at glæde sig over. De fleste Indskydere havde Sorø Sparekasse, lig 67. Den samlede Indskudstallet var ca 50,000 Kr. Havde man ingen af Indskydere været tilstede, kunde man ikke si et ord om de bidragydende medlemmer, hvor der havde været en Tilbagegang fra 360 til 250.

Skulde det vedblive at gaa ned, saa det ikke godt kunde siges med mange Bidragydere, saa deres Bidrag. Det burde man være opmærksom paa, og det er en god Sag, som fortjener Støtte hos Forældre og Husejere, som burde henstille til deres unge, at de saa at faa lidt mere. Tal. troede da, at det vil blive bedre, naar man fik Ret til at henvise til.

Formandens Sparekasse i Sorø betragter nu ogsaa Indskud paa samme Betingelser som de andre Sparekasser.

Tal. gjorde opmærksom paa, at man havde Indskydere fra Sogne, hvor Foreningen stod uden Medlemmer. Det vilde være heldigt, om der saadanne Steder var Medlemmer, som Sparerne kunde henvises til. Der burde alle Vegne være en fast Stab, som kunde støtte Foreningen, og der maatte derfor agiteres i alle Sogne. Sidste Efteraar var der bleven holdt Agitationsmøder forskellige Steder, men næsten overalt med kummerligt Resultat. I de Sogne, hvor der fandtes Medlemmer, burde man mindst en Gang aarlig afholde Møde om Sagen.

Bestyrelsen havde vedtaget at give en Tillægsrente af 1 pCt. til de indestaaende Penge. Skulde man blive ved dermed, maatte man sørge for at holde Medlemstallet oppe. Man kunde jo gaa den Vej at søge Amt og Kommune om Tilskud, men bedre vilde det være, om man fik flere Medlemmer.

Bestyrelsen havde ligeledes vedtaget at støtte Skolesparekasserne. Lærer J o h a n s e n, Krøjerup, havde talt om Skolesparekassen forskellige Steder. Disse Sparekasser var den bedste Forskole for Ungdommens Sparsommelighed. Tal. oplyste, at Sagen var kommen godt i Gang ved Frederiksberg Skole.

Regnskabet for 1927—28 balancerede med 440 Kr. 60 Øre. I Aarsbidrag var indkommet ca. 390 Kr., i Statsbidrag 50 Kr.

Regnskabet godkendtes.

— De afgaaende Medlemmer af

Sogneudvalgene genvalgtes med enkelte Undtagelser.

Som Formand genvalgtes K. Jørgensen, Suserup, til Næstformand Lærer J o h a n s e n, Krøjerup. Til Revisor genvalgtes Carl Villadsen, Horsebøg.

Et Forslag om at medvirke ved Oprettelse af en Sæmslutning af »Egne Hjem« for de østlige Øer vedtoges. Formanden og Næstformanden valgtes til at deltage i et Møde derom i Roskilde den 18. Juni. Som Suppleant valgtes P. O l s e n, Sneslev Overdrev.

Dermed var Dagsordenen udtømt.

K. E.

Protestmødet mod „Haveselskabet“.

„Udbytning af den mest ublufærdige Art“.

Protestmødet i Aften i „Folkets Hus“ paa Jagtvejen imod „Det københavnske Haveselskab“'s Afdeling „Alexandra“ ved Tagensvej fik et ret bevæget Forløb. Efter at Næstformanden for „Hjemmets Værn“, Hr. O l u f Rasmussen, havde budt den talrige Forsamling Velkommen, fik Formanden, Hr. Frederik Holm, Ordet og fremsatte de her i Bladet i Gaar nævnte Anker imod Haveselskabets Lejesatser. De fleste Haveselskabets Aktionærer har betalt for Jorden, som ca. 300 Lejere dyrker, faar de efter Hr. Holms Paastand ind i Leje og Afgifter i Løbet af et eneste Aar. Taleren kaldte denne Fremgangsmaade for en Udbytning af den mest ublufærdige Art.

Saa vel Hr. Holm som en Række efterfølgende Talere angreb i meget stærke Udtryk fhv. Torveassistent P. Hansen.

Mødet sluttede med, at der dannedes en Forening for Haveselskabets Lejere, som nu med Støtte fra

„Hjemmets Værn“ skal søge at varetage Medlemmernes fælles Interesser.